

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-03-04
Besvaras senast
2021-03-10 kl. 12.00

Till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2020/21:2058 Föräldraansvar inom socialförsäkringarna

Utredningen Stärkt rätt till personlig assistans för stöd vid egenvård, vid tillsyn samt för barn ska ta ställning till om föräldraansvaret inom den personliga assistansen kan förtydligas eller smalnats av, exempelvis genom tydliggörande i kunskapsstöd eller författningsändringar. Enligt utredningens direktiv ska utgångspunkten för utredaren vara att barns rätt till personlig assistans ska säkerställas på ett ändamålsenligt sätt och att föräldrar till barn med funktionsnedsättning ska ha rätt till den avlastning de behöver för att kunna förena familjeliv med arbete på samma sätt som andra föräldrar. Vi kristdemokrater välkomnar utredningen då ett avsmalnat föräldraansvar kommer att stärka rätten till assistans för många barn och det är angeläget.

Den svåra bedömningen av föräldraansvaret förekommer dock inte bara inom den personliga assistansen utan även inom många av de övriga insatser och ersättningsformer inom socialförsäkringssystemet (exempelvis omvårdnadsbidraget) som är tänkta att ge stöd till barn med omfattande funktionsnedsättning och dess familjer.

Eftersom föräldraansvaret inte är reglerat i LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade), som omfattar den personliga assistansen, utan i föräldrabalken anser vi kristdemokrater att en avsmalning av föräldraansvaret för föräldrar till barn med omfattande funktionsnedsättning borde omfatta samtliga insatser och ersättningsformer också inom socialförsäkringssystemet som är till för att stödja dessa familjer.

Om ett avsmalnat föräldraansvar endast skulle appliceras på den personliga assistansen och assistansersättningen får vi en orimlig situation där lagen tillåter att föräldraansvaret bedöms olika för olika samhällsinsatser för barn med omfattande funktionsnedsättning. Det glädde mig därför att socialförsäkringsministern på fråga från undertecknad i socialförsäkringsutskottet den 20 oktober 2020 svarade att han vill titta närmare på hur vi kan verka för att de olika delarna av socialförsäkringarna ska samspela bättre när det gäller inte minst skyddet för barn med funktionsnedsättning.

Dessvärre tycks inte socialminister Lena Hallengren dela socialförsäkringsministerns ambition. Den 18 november 2020 svarade hon mig följande på en skriftlig fråga angående om hon var villig att ge ett

tilläggsdirektiv till den aktuella utredningen för att säkerställa att ett avsmalnat föräldraansvaret skulle inkludera samtliga insatser och ersättningsformer som är till för att stödja barn med omfattande funktionsnedsättning och deras familjer: ”I den nu pågående utredningen finns dock, förutom frågan om föräldraansvaret även flera andra komplicerade frågor inom den personliga assistansen som behöver lösas snarast. Utredningen ska lämna sitt betänkande redan den 24 maj 2021 och regeringen är angelägen om att förslagen ska kunna leda till ny lagstiftning under mandatperioden.”

Vi kristdemokrater instämmer i att det är angeläget att lagstiftningen kommer på plats snarast möjligt. Men då föräldraansvaret regleras övergripande i föräldrabalken, och dagens bedömning medför stora negativa konsekvenser för familjer med barn med funktionsnedsättning när det gäller många andra insatser utöver den personliga assistansen, är det angeläget att ta ett helhetsgrepp kring frågan när den ändå utreds.

Under en frågestund i kammaren den 26 november 2020 fick jag nytt hopp om att regeringen förstod den aktuella problematiken och att frågan skulle lösa sig. Socialförsäkringsministern gav mig så följande svar på frågan om vad regeringen vill när det gäller föräldraansvaret hos föräldrar till barn med funktionsnedsättning:

”Vi tittar på den fråga som Pia Steensland också lyfte upp i samband med mitt besök i socialförsäkringsutskottet. Det är oerhört viktigt att vi säkerställer att de olika delarna av socialförsäkringarna samspelar med varandra och att det är människans behov som sätts i fokus.

Inte minst utifrån ett perspektiv som handlar om personer med funktionsnedsättning måste de allmänna systemen anpassas till människans behov. Därför har vi tagit med oss den fråga som Pia Steensland har väckt, och vi har tittat närmare på hur vi kan verka för att de olika delarna av socialförsäkringarna ska samspela bättre när det gäller inte minst skyddet för barn med funktionsnedsättning.”

Nu har det gått en tid sedan socialförsäkringsministerns svar, och den aktuella utredningen har inte fått något tilläggsdirektiv som skulle förhindra att vi får en orimlig situation där lagen tillåter att föräldraansvaret bedöms olika för olika samhällsinsatser för barn med omfattande funktionsnedsättning.

Baserat på ovanstående vill jag fråga socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi följande:

Vilka konkreta åtgärder kommer ministern att vidta i närtid för att de olika delarna av socialförsäkringarna och regleringen av föräldraansvaret i föräldrabalken ska samspela bättre när det gäller skyddet för barn med funktionsnedsättning?

.....

Pia Steensland (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren